

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Széchényi utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmentetel levelek csak ismert kezektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben lázhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:

Egész évre - - - - - 10 ft — kr.
Félévre - - - - - 5 ft — kr.
Negyedévre - - - - - 2 ft 50 kr.
Egy hónapra - - - - - 1 ft — kr.

Hirdetési ár:

Ottasbós petitorok egyszerű beigtatásáért 5 kr.
Bélyegző minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitólár 4 hasábnos petitorért 20 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ujdonosság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Csütörtök November 26.

238. szám.

Ismét obstrukció.

Debreczen, nov. 26.

A kuriának képviselőválasztási ügyekben való bíraskodásáról szóló törvényjavaslatát tulajdonképpen előzetesen egy harminczas bizottság tárgyalja mely bizottság a tárgyalást tegnap kezdte meg, elég élénken kezdődő vitakozással, melyet a három ellenzéki pártnyalat képviselői provokáltak.

Egy részük általánosságban elfogadta a javaslatot, más rész még általános tárgyalás alapjául sem akarta elfogadni — azt azonban egyértelműleg már tegnap kijelentették, hogy óriási sok kifogás van a javaslat ellen, s azokat a tárgyalás folyamán mind érvényesíteni akarják, és érvényesíteni is fogják.

Szóval ismét obstrukcióra készülnek, hogy megakadályozzák ennek a szabadelvű eszmék minden barátja által régtől óhajtott, fontos javaslatnak törvényre jutását.

A választási elv tisztaságát, a választások idealizmusát akarja megmenteni, visszaállítani, purificálni a honpolgárok legszentebb jogainak érvényesülését.

De hát nem tehetni róla, ha az ellenzéknek nem áll érdekében, hogy a választások tisztán, a választók igazi akaratának kifejezéséért folyjanak le.

Persze, hogy könnyebb dolog a becsipetett népet hangzatos jelszavak varázsával még jobban mámorba ejtve, odaterelni az urnához — megválasztatni, azt akit akarnak.

Nagyon természetes, hogy ha a javaslat törvényerőre emelkednék, s például annak egy pontja értelmében a választási joggal visszaélő választókerülettel megvonnák egy időre a választási jogosultságot — hát ez a kerület ha ismét visszakapná állampolgári jogainak elejét, hát jobban megbecsülné azt, s nem engedné, hogy ismét eszközül használtassék fel, kivezetni a közügyes s nem közügyes ellenzéki politikuskok megbí-

csaklott szekerét, a mandátumos ország-
utra.

A javaslat ezen és más ilyesféle pontjaiért akar azután az ellenzék mindenáron akadályokat gördíteni a javaslat törvényre emelkedése elé — ezért akar és fog ellene mindenáron obstruálni — s ezért nem fog s ezért nem akar kortespolitikáját elfogadva felemelkedni az eszmék ama ideális magaslatára, amelyről lenézve a politikai élet forrongó, zsi-bongó küzdelmeire, — nem pártok s pártérdek, hanem elvek, a haza boldogíthatóságát áthatott eszmék küzdelmét látja.

Ennek a küzdelemnek pedig tiszta nemes fegyverekkel kell vívatnia, s hogy a harcra kicsinyes érdekek kultusza ne vegyüljön, a fölött mindnyájunknak egy-akarattal örködni kellene.

De ugy látszik ezt a magasatos feladatot kizárólag a mi vállainkra szeretné rakni az igen tiszteit ellenzék.

Hanem azután ne is kérjen részt a purificató véghezvitt munkájának dícsőségéből.

V. Gy.

Hajduszoboszlói, nem tudjuk ki által informált levelező ur írja a Magyar Hirlapnak, hogy Hajdu megyében és Debreczenben ugyan csak rosszul áll a kormánypart ügye. Még Körösy Sándor is bukófélben van! És írja ezt abból az alkalomból, hogy Szoboszlón általános érdeklődés mellett szabadelvű párti értekezletet tartottak, s azon Czeglédy Mihály városi tiszti ügyész jelölték képviselőnek. Ebből az incidensből csak csodálatos logikával lehet kimagyarázni pártunk rosszul állását, holott eddig a megyében nem volt pártunknak képviselője, most pedig ugyancsak erős a kilátásunk rá, hogy lesz. Debreczenben pedig sohasem volt oly erős pártunk mint éppen jelenleg. Levelező ur is valószínűleg tudja ezt, s előtűti elkeseredésében írta tudósítását úgy ahogy ő szeretné, hogy lenne.

A kuria bíraskodása választási ügyekben: A kuria bíraskodásáról szóló törvényjavaslat tárgyalására kiküldött 30-as bizottság tegnap délelőtt folytatta tárgyalását, melyen Szilágyi Dezso igazságügyminiszter nagyha-

tásu beszédet mondott. — A tárgyalást ma folytatják.

A delegáció. Miután a delegáció egyesült négyes albizottsága tegnap ülésében a megszállt tartományok hadi szükségletét is tárgyalta, a magyar delegáció albizottságai most már az összes kormányelőterjesztések tárgyalását befejezték. A hadügyi költségvetés tárgyalása a jövő hétfőre kitűzendő nyilvános ülésen fog megkezdődni s miután a tárgyalása legfeljebb három ülést vesz igénybe és a delegáció tavaly megváltozott ügyrendjének értelmében a szentesített határozatok kihirdetése eszik, a két delegáció határozatai közt pedig különbségek nem lesznek, a delegáció ülészaka valószínűleg már december 3-án be lesz zárható. — A két delegáció tagjai december első napjain egy közösen rendezendő ebédnél részt fognak venni.

A vas fal.

Budapest, Nov. 26.

Fellette érdekes annak a diskusszióknak a tartalma, melyet zárülések és folytatott a magyar delegáció hadügyi albizottsága a galiczi erődítményekről. A krakkói és przemysli erődítményekről volt szó erről a két vas falról melyeken vérseregti a fejt az orosz medve, ha betör monarchiánkba. A hadügyminiszter és közegei abban a helyzetben voltak, hogy ezt illetőleg fontos nyilatkozatokat tehettek, melyeket azonban a dolog természeténél fogva, nem lehet nyilvánosságra hozni. De azt szabad konstatálni, hogy a nyilatkozatok a bizottságot tökéletesen meggyőzték az említett erődítmények szükségessége és cél-szerű voltáról, amint nem is vonakodott a bizottság az ez emellett kért összeget engedélyezni. A krakkói és przemysli erődítmények képezik azt a vas bástyát, mely az orosz seregnek esélyes bejövetelenek az első s leglényegesebb akadályt állítja az útjába.

E várak meghizható ágától és ellenálló erejétől a legközelebbi háborúban sok függ, sőt tán az egész hadjárat kimenete. Elvben tehát mit sem hozhatott fel a magyar delegáció a szükséglet ellen és csak akkor volt szó, hogy megnyugtató információt kapjunk a hadügyi kormánytól először hogy a munkálatok foganatosítása nem történik siettetve, hanem tekintetbe veszik a monarchia két államának pénzügyi helyzetét is; és másodsor hogy ezek az erődítmények úgy fognak építtetni, hogy döntő pillanatban meg is felelhessenek.

ezek előtt az erő a nagytelkintély, nem ha bozott sokáig. Pusztán nőtt fel ő aztán ifjabb korában is az ügyesebb lovasok közé tartozott, megsimogatta a makrancos állatot s föl pattant hátára, a ló fölágaskodott, de az izmos ifjú ügyes keze nem engedett. Nem vitte a sövényhez, sem a falhoz a maga lovagját. Szépen megjuhászodotts pár perc múlva, mint a szél, száguldozott.

— Mi ugyan felsültünk, — sugta Kenyő uram a Gábor fiúlébe, — ez az ember még csikósnak is beillenék.

A legénység pedig tapsolva jelenezte a bátor papot.

— Hallod-e, Gábor, — szólt az egyik — téged ugyan megszégyenített, kár lesz ezután henezegni.

Pár óra múlva kinn volt az orvos. Megmentette a gyermeket. Miklós újra diadal-maskodott. Nem tudtak kifogni rajta. Folyvást újabb meg újabb hála köteleke fűzte őtet kicsiny gyülekezetéhez.

Unalmas, szomorú hétkövetkezett. Bar-na Sándornak családjával együtt egy hétre el kellett utazniok valami rokonok lakodalmára. Irással, olvasgatással töltötte idejét. Egy este úgy hét óra tájban kopogtattak szobájára ajtaján. Kinyitotta s nagymeglepetésére Kenyő Dánielné asszonyt látta maga előtt, a ki pedig még alig volt kétszer a templomban. Nem tudta megbocsátani az ifjú lelkésznek, hogy férjét a tanítói hivatalból kitarva. Most azonban olyan alázatos képet vágott, mint valami bűnbánó Magdolna.

— Mi jóban keres, Kenyőné asszonyom? — kérdezte Miklós nyájasan. — Hát biz én ugyancsak fontos járásban volnék, — viszonzá az, kérés nélkül leülvén a székre s egy kis csomagot helyezve az asztalra, — bizalommal járulok tiszteletes uramhoz, mint jó lelki atyámhoz. Bevallom

nek annak a fontos czélnak, melynek szolgál-niok kell.

A bizottság megnyugtató felvilágosítást sokat kapott s az eredmény — mint említettük — a tétel megzavazása volt, másrészt pedig Erdélyre terelték a hadi kormány figyelmét, melynek határszorosai nincsenek megerősítve, tehát lehetővé teszik a veszélyt hogy az orosz támadó erő egy része azokon keresztül kísérli meg a betörést, tudjuk, — írja „Pester Correspondenz,“ — hogy épp most építenek stratégiai vasutakat, melyek lényegesen megkönnyítik a határvidékek hatályos védelmét. Tudjuk továbbá, hogy ideiglenes erődítmények módjára gyorsan el lehet zárni a völgyeket s itt erre lesz szükség. Mindazonáltal nagy megnyugvásra szolgál hazánk közvéleményének, hogy a hadügyi miniszter szájából hallja, miszerint ismeri e kérdés fontosságát, Bizton reményli is Magyarország, hogy báró Bauer, gondolva ígéretére, nem fogja szem elől téveszteni ez ügyet.

Külföld.

A braziliai válság Fonseca lemondásával úgy látszik véget ért, s a polgárháború veszélye tűnőben. — Poixoto tábornok, kinek javára Fonseca lemondott, mint a köztársaság eddigi alelnöke az új választásig alkotmányos helyettese. Hogy Fonseca nem kísérlette meg a legvést, az a csapatok teljes elszakadásában lelheti magyarázatát; de abban is, hogy beteg ember és szivbajától néha beszélni sem tud. Allítólag Poixoto is beteges, köztársasági érzelmei hir szerint képtelen felül állanak és monarchista restaurációra gondolni sem lehet.

A madridi új miniszterium, az ottani felhivatalos lapok szerint követni fogja az előbbi kabinet politikáját. A kormány azt tartja, hogy a mostani pénzügyi helyzetet véletlen események idézték elő. Első sorban azt tartja szükségesnek, hogy a költségvetés az igazság kifejezője legyen, nem pedig fikció. A kabinet főfeladata: a bizalmat megszerezni és a hitelt helyreállítani.

Salisbury tegnap este egy birminghami gyűlésen, a melyen 5000 ember vett részt, beszédet tartott, melyben kifejezte, hogy a kormány a vidéki kisbirtokosok számára szaporítását az állam költségére is elősegíti. A lordok házában átalakítása a forradalom veszélyét vonná maga után. Anglia hatalmi állása tisztán külföldi birtokaitól függ. Irland földadása a gyöngeség jele volna, mely a gyarmatokat az elszakadásra bátorítaná.

töredelmeseu, hogy eddig nem jó leánya voltam, de tetszik tudni, milyennek azok a férfiak, különösen pedig az én uram, ha nem azt teszem, a mit ő akar, annyit szenvedek tőle... látha még felűnt a garatra, isten ments meg, akkor olyan mint a puszkapor...

— Csak a dologra, — mondá Miklós, a kit untatott e bőbeszédűség, mert nem sejtett semmi jót.

— Igenis, kérem alássan, — húzta a szót Kenyőné, — hát egy bizalmas kéresem volna. Tetszik tudni, nekem két felűnt leányom van, kiket nemokára férjhez kell adnom. Azt is tetszik tudni, hogy mostanában az én uram belebukott a gazdálkodásba. A hasznóbért nem tudja fizetni, aztán bujában iszik. Én régebben, még szegény apám életében, mikor a városban laktam, vettem egy elpusztult uraságtól néhány ékszert, gyűjtöttem aztán lassacskán néhány aranyat és tal lért, — mindezekről az én uram nem tud semmit sem, mert ha tudná, azóta annak is a végire jár. Nem merem magamnál rejtegetni. Eddig a szalmazsákban tartogattam, de mindig mintha tűn ütem volna. Most hát az az alázatos kéresem, hogy tessék azt addig megőrizni, míg a leányom férjhez nem megy. Akadt már három kérője is, de még mindig nem választott. Eszedre kérem, legyen szives ezt az alázatos kéresemet teljesíteni.

Miklós türelmesen hallgatta végig, a nő pedig kibontotta a csomagot. Három gyémántos karperecz, hat pár ezüst kés, kanál és villa husz darab arany s ugyanannyi talér volt látható. A becsületes ifjú nem kételkedett Kenyőné előadásának igazsága felől, tudva, hogy vagyonos szülők leánya volt. Miért ne tenne jót ez asszonyval leányai érdekében. — Így legalább, ezeket is há-lára kötelezheti maga iránt. De az mégis

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Csalódás után.

I.
Mért nem hoztál össze a sors
Minket édes régen —
Szívünk első szerelmének
Bájos idejében.

Tavasza a szerelemnek,
Bimbófadakáskor,
Mért ilyenkor mikor szived
Már csalódást gászol.

II.
Szemedbe nézek hosszasan
Kezed kezembe fogva van,
S a kis kéz úgy úgy megremeg
Szép arczodon a könyv pereg.

Okát nem kértem, mert tudom
Csak esődbe, halkán úgy sugom:
Oh drága könyvek hulljatok
Szívére vigaszt hozzatok.

III.
Bájos, kedves, drága gyermek
Szegény szived mennyit szenved!
Ha megérdemelt volna
Dehogy is szenvedted volna.

Ködös ősznek borús képe
Ült a lelked középebe —
S halvány arczczal mondogatod:
Őrök marad a bánatod.

Dehogy marad, dehogy marad
Hó után is virág fakad,
S jó tavasz a borús tájra

Hát szivedre, hogyne szállna! —
Szerelmeknek hogyne lenne
Még szivedben lakozása!

Vértesi Gyula.

Az átkos pusztai lévita.

— Beszély. —

Írta: Könyves Tóth Kálmán.

(Folytatás.)

Kenyő Dániel uram volt Gábor legénynek a legbizalmasabb embere. Folyvást egymás közt suttogtak. De egyik terv a másik után hiúsult meg. Egy vasárnap délután a pusztai gyerekek a méneshez közel játszadoztak. A csintalan gyerkőcök a csikókkal kötekedtek. A virgoncz állatok szerte szökdeltek s egyik úgy fejtén rugta Miklósnak egy kedves tanítványát, hogy homlokcsontja megrepedt. Egy órai távolságra lakott az orvos. Lőháton félóra alatt megtehetette valami jó lovas. A legénység a pusztabíró lakásához nem messze eső korcsnában mulatott. Ezek a sz erencsétlenség híre oda futamodtak de egyik sem vállalkozott, hogy a mulatságot odahagyja. Végre Törő Gábor választott ki a ménesből egy negyedű mént. Fölnyergelték s föl pattant rá, ígérve hogy majd elmegy ő. De a ló fickándozni kezdett vele odavitte a sövényhez, meghorzsolta a lábát. Leszállott.

— Nem megyek, — mondá szárazon s gunyosan az ifjú papra nézve, folytatá — ha annyira szívével viseli tiszteletes uram a szegény gyermek sorsát, menjen be maga itt a ló, üljön fel, nehezebb ám ez, mint a prédikálás. Ne biztasson mást, tegyen maga is. No ha az embertől nem fél, bezzeg fél ám a ló! Ugy-e bár?

Miklós több ízben tapasztalta már, hogy

A közbüvóhidról.

A másik „Hatvanutczai“ a november 14-iki közleménynek csak némely pontjára felelt ugyan meg, de miután ugylátászik, hogy többet mondani nem akar, szabadon az egyik Hatvanutczainak pár észrevételt tenni arra, mit a másik Hatvanutczai mondott.

A Márk E. vagy Szikszay J. féle indítványt „a város jól felfogott érdeke ellenének“ mondja ő s ide vágván szemünk közzé a vádat, hogy mi azt akarnók, hogy ráfizessék a város a vágóhidra, s hogy mi aláírtak tartunk mindent, ami a város érdeke ellen van — számítást tesz, s azon alapul számítássa, hogy ami első pillanatra igaznak is látszik, jobban megoszlik, kevesebbre szabható a vágásdíj akkor, ha több, mintha kevesebb jóság vágatik le.

A Márk E. féle indítványban — ha jól tudom — nincs ellenkező monda, — monda van az, hogy most is magas a marhahús ára, ha tehát nemcsak a marhák fognak a vágóhidon vágatni, a melynek a hús ma is drága s a közbüvóhidon vágás után még drágább leend, de ott fognak vágatni a marhák után a sertések is, ugy ezek husának ára is meg fog drágulni, s ezekért is a fogyasztó közönségnek kell megfizetni a vágási költségeket. Egyébként pedig amaz egész indítványt értelmezni csak ugy lehet, hogy abban feltételezve az van, hogy ha drágábban, nagyobb költséggel és befektetéssel építjük meg a vágóhidat, bizony akkor magasabb leend a vágási díj, magasabb leend a hús ára.

Azonban ha azt mondaná is azon indítvány, hogy a marhahús ára, s vágási díja nagyobb leend akkor, ha a sertés is a vágóhidon vágatik: még ebben sincs oly képtelenség monda, a minőnek azt a másik Hatvanutczai ismeretes modorában szemünk közzé vágja.

Azon fordul meg a kérdés, ha vajjon nem a sertés vágáshoz s hús kezeléshez kellenek-e oly sok s oly tágas helyiségek, rakta- rak, forrázó, perzselő kamarák, udvarok, melyek miatt drágává leend az építkezés?

És amaz indítványt aláírók azt hiszik hogy ehhez kellenek, s ha rá gondolunk a sertésvágási processusra, azt is kimerjük mondani, hogy ha ma nem ezekre esik is a költség nagyobbik része, erre fog az esni később, azaz ha ma ugy van is felállítva a terv és költségeloirányzat, hogy a vágóhid, a miatt, mert a sertések is itt vágatnak, csak 51.000 forint kerül többbe, a mint ezt a főmérnök ur állította: ugy készen kell lennünk arra, hogy a 200.000 frton felépítendő vágóhidhoz, még a következő években bizonyára sok ezer forint költséggel újabb—újabb épületeket kell emelni, s újabb—újabb felszerelésekről gondoskodni.

A midőn tehát azt látjuk, hogy vágóhidak — marha vágásra jóval csekélyebb összegért is vannak felállítva ugy, hogy nagyobb, czélszerűbb Debreczen körülményei sem igényelnek, minden esetre jogos azon kérdés, azon feltétel, hogy vajjon nem fog-e még a marha vágás díja is emelkedni akkor, ha a vágóhid a sertés vágásra is berendeztetni szándékoltatik.

Annyi mindenesetre áll, hogy annyi hely, a hol egy nagy marhával ellehet banni a vágóhidon, egy sertéssel való elbánásra nem nem elégséges s míg egy sertésvágás díja teltő talán 40 kr-ra, egy nagy marháért 1 frtnál kevesebb nem számítható.

bántotta, hogy nála sem lehetnek e drágaságok teljes biztonságban.

— Atlátom, — mondá aztán — anyai szívének töprengését, meg vagyok a felől gyözdve, hogy helyesen cselekszik, de miért nem bizza ezt másra, hiszen nálam is ki lehet téve a veszélynek.

— Nem tartok én attól. — nyugtatta meg Kenyőné, — máshoz nincs bizodalom, mindenkégy tisztelti kigyelmedet, mint jó atyát . . . ha nem segít rajtunk, ez is a többi után vándorol. nem az én uram nem ösmer irlalmat, különösen mióta azzal az istentelen Törő Gáborral együtt tartanak . . . de ne tessék félni, ők is megjötték már onnan hogy tiszteletes uramnak ártanak.

Oly őszintén beszélt, ugy tudott kérni, könyözni, hogy Miklós minden aggálya eloszlott. A nő pedig, kezeit csókolva távozott el. Miklós aztán az őrizetere bizott ékszerket ismét begyűjölve a papírok közzé, az egyház kettős lakattal elzárt ládjában legalól helyezte el.

Nagynehezen lemorzsolta a hetet. Mihelyt Klárikák megjötték, mindjárt átment hozzájuk. Klárika örömmel fogadta őt, de Barna Sándor oly levert, oly aggdó volt hogy alig szólt egy kétót. Ha kérdezte hogy mi baja van, csak a fejét rázta, de nem szólt egyet sem.

— Bizonyosan az ut törte meg — vélekedett Klárika, a mint a tiszteletet kikísértte.

A mint aztán visszament, látta, hogy apja ott áll ládája előtt. Minden összevissza volt ott hányva. Egyik ablak kitörve, Klárika megütödvé nézett apjára, ki mintha esztét veszítette volna, kereségtét folyvást a ládában.

— Mi baj van, kedves apám? kérdezte aggdóalman.

— Hallgass, — kiáltott rá, — ha életed s életem kedves előttd, ha tartasz valamit a

Egyébként én példával nem kívánom illusztrálni ezen kérdést, csak még azt jegyzem meg, hogy nem mindig aránylanak mindben a szám-csoportok, s így nincs semmi különös abban, ha a vágási díj nagyobb lenne a sertéseknek is vágóhidra bevonása mellett, mint a nélkül, mert ezzel rendkívül költséges, aránytalanná lenne az átlagos építési költség.

Azonban — ismétlem — azt nem állítom, hanem csak kérdelem, csak feltételezem, s csak félek tőlle, hogy ugy leend.

Midőn pedig ily esélyek tagadhatatlanul bekövetkezhetnek — csak visszautasítom az oly vádat, vagy gyalázkodást, hogy a város érdeke ellen az aláírók — kik épen a város érdekeiben buzgólkodnak — mindezt aláírnak s a város érdeke ellen működnek.

Most lássuk a számcsopotosítást.

A nagyváradi vágóhid 104.000 forintba került, — ezt okm nyilag igazolhatjuk, — s Nagy-Váradnak nem 30.000, de 40.000 lakosa van, mit pár héttel előbb minden lap constalt. Minthogy továbbá N-Váradon az elmúlt évben levágotat a vágóhidon:

Szarvasmarha . . .	5225 db.
Borjú	7215 „
Juh és kecske . . .	2806 „
Bárány	9941 „

ha már ezek számításba hozatalával akarunk a jövedelmességét iraut tisztába jönni, ugy találjuk, hogy:

5225 db. marha után a vágási díj per 1 frt —	5225 frt —	kr
7215 borjú per 40 kr. —	2886 „	—
2806 birka „ 30 —	845 „	80 „
9941 bárány —	1431 „	15 „

azaz összesen 10383 frt 95 kr azaz ha a vágóhidat 100000 frtért építjük fel, — és ha tekintetbe vesszük, hogy Debreczen 58000 lakosa mégis csak többet fogyaszt, mint a nagyváradi 42000 lakos — ugy kikerül a vágás díjából a beépített 100000 frt 5%-ka — 5000 frt és a másik Hatvanutczai által, de közelebbi részletezés nélkül említett évi tatarozási s kezelési költség . . . 5000 frt sőt még maradni is fog jelentékeny összeg.

Az most már a kérdés, tenni fogna-e ez a maradvány 6400 frtot a mennyit a másik Hatvanutczai a sertésvágást a városban ellenőrző állatorvosok fizetésére számít?

Én azt mondom elég leend.

De kérdelem, kell-e ilyen s kell-e a sertés vágás ellenőrzésére 8 állatorvos?

Bizonyára nem kell, mert az ellenőrző orvosnak nem kell körüljárnia a várost, hogy az ott perzselni szokott sertések tüzeinél állapítsa meg az állat egészségi állapotát, hanem ugy a jövőben, mint eddig, megvizsgálja kell akkor is, ha a vágóhidon vágatik a sertés, — mert a vágóhidtól a piacra s állítás közben — ha valaki tilos húst is forgalomba akarja juttatni, ezt bátran teheti s bátrabban is teszi, mert tudja azt, hogy a piaczon vizsgálat alá jó a szállítvány.

De még a ki kereskedik sertés hússal, nem is az utca végeken szokta az a sertést perzselni, — kivéve pár laezikonyhást — hanem rendes hízalójában, a hol bizony van vize elég, s más szerszáma, edénye is.

Maradni kívánva azonban szorosban a kérdésnél, — hát nem veszi észre a czikk író ur, hogy a város jövedelmének keresése mellett egészen elfeledkezik a közbüvóhid ügy divatos frasisáról, de egyszerűen arról is, hogy pusztán a város házépítészének reményelt jövedelméért sem az nem szabad, hogy experimentálásra 100000 frtot kidobjunk, sem

becsületünkre, egy szót se szólj senkinek. Nem történt semmi baj. Csak az ablak tört be, mig oda voltunk. Azt hiszem, betört valaki hozzánk, — de nem, nem hiányzik semmi sem. Érted, nem hiányzik semmi sem. Érted?

— Érttem, — hebegte Klárika, pedig dehogyan értette. Apjának földült arca, a folytonos keresgélés más tanusított. De ha apja parancsolt, azt is meg kellett értenie, a mit nem értett.

A természet másnap igazán ünnepele. Még csak egy felhő sem uszált az égboltozat. Harnatgyöngyök rezgették a fűszálakon, kicsiny virágok kelyhei szívták a reggeli napsugarakat. A szép reggel korán kicsalta Miklóst is. Klárikára várt, de az nem jelent meg. Kissé levertében ment azon az uton, mely a kocsma felé vezetett, midőn segélykiáltás vonta magára figyelmét. A kiáltás az itató felől jött. Lelekendezve futott arra felé, hová már többen siettek.

— Mi baj van? kérdezte Miklós.

— Jaj, kérem alássan, — szólott egy pásztor, — a kis Száraz Peti meg akarta itatni tehenét. A nagy vedret a mint felhuzta volna, a szerencsétlen beleesett a kutba. Tessék látni, még most is vergődik.

— Hamar köteleit ide, bocssássák le, vagy még jobb lesz a kutostor.

— Az a baj épen, hogy a kutostor eltört s a veder is a vízbe esett, — jegyezte meg egyik pásztor.

Száraz Petinek ekkorára már az anyja is előkerült. Jajveszélve maga akart a kutba ugrani, hogy kimentse a szerencsétlen gyermeket. Erőnek erejével tartották vissza.

— Tíz forintot adok annak, ki a kutba lebecsátkozik, — biztatta Miklós a jelenlevőket, mikor a köteleket összekötötték.

De az anyán kívül más vállalkozó nem akadt. Ezt pedig nem lehetett megengedni. Nem volt veszteni való idő. Hallatszott már

pedig nem szabad veszélyeztetni a ma szépen fejlődő sertéskereskedelmünket, és végül nem szabad adóztatni, zaklatni a közönséget.

A közbüvóhidra áldozatot hoznia a házi pénztár is tartozik, ha tehát áll az, — de a mit én nem egészen hiszek, hogy jó egészséges húst akkor eszünk, ha minden egészséges a vágóhidon vágatik, ugy az szóba sem jöhetne, hogy hosszabb avagy rövidebb ideig a házépítész is járuljon e czél eléréséhez.

De állítsa szembe itt is czikkirő azt, hogy melyik okosabb dolog, kibödni-e ma a második 100000 frtot is azt remélve, hogy ugy a házépítész menekül pár évi ezer-kétezer frtnyi kiadástól, avagy fizetni pár ezer frt pótlást s akkor a tapasztaltak szerint intézkedni, hogy pár ezer frt ráfizetéstől is meneküljön a pénztár.

És állítsa szembe szépen fejlődő kereskedelmünkkel azon eshetőséget, hogy kereskedünk a helyett, hogy jóságait a vágóhidra kivonszolják, eladják azt, mint élő állatot, s ezzel a hús itthon megdrágul, rosszabb leend, s elmarad a vágóhid remélt jövedelme is s a házépítész nem kétezer, de ötezer leend kénytelen fordítani a vágóhidi meg nem térült költségekre.

No, hogy a közönségre egyelőre a husdrágaságában fog rejlenni a kellematlansága a vágóhidi sertésvágásnak, — azt elismerem, de félek tőlle, hogy — mert N. Váradon már is magánosan is a vágóhidon tartoznak vagni minden jóságot (a sertésekről ott még nincs szó sem) ebből oda fog fejlődni a dolog, hogy ott kell majd levágotni mindenkinek mindent, s tisztelem én aztán azt a boldog megrendszabályozott egészséget s házi p nztári jövedelmet.

Arról végül nem jól informálta magát a czikkirő, mi történe a városban kívül perzselni szokott sertéssel s ha utána kérdészködik, megfogja tudni, hogy azt ott csak meg perzselni szokták, s felbontatlanul tessik székere s szállítják haza és a hízaló telepen és a heates magánházánál ugyacsacsak gondosan és tisztán végezik vele nem elhamarkodva, de sőt nagyon is kényelmesen a végzendőket, — azt meg a czikk író ur is bizonyára tudja, hogy a midőn a miniszter ur utóbbi visszautasító határozatát — amelylyel a közgyűlési határozatot megváltoztatta — meg hozta, csak szervezeti szabályzatunkat, azon statutomot tapodta törvénytelenül, mely szerint 30 nap elteltével a közgyűlés jogosult bármely határozatát módosítani, — arra tehát nincs mit hivatkozni, — az törvénytelenség volt s a város autonomikus jogait tekintve: jogsérelem.

Legvégül csak sajnálatomat fejezem ki a sertés kereskedelmünk érdekében, ha igaz az aradiakhoz intézett ministeri leirat közzétartalmá, s nem tekintem azt másnak, mint a Debreczenből kiindult eszme — sertéseknek a vágóhidon vágatása eszméjének divatos, de kellőleg meg nem fontolt felkapásának, utánzásnak.

Végzem mondani valómat ezuttal azzal, hogy ama bizottsági tárgyaláson, melyen a Márk E. féle indítvány egy szavazat ellenében — elvetetett — két tanácsnok a főkapitány, főszámvevő, főmérnök, almérnök, főszállásbiztos öt orvos s egy állatorvos szavazott az indítvány ellen, továbbá egy oly bizottsági tag, ki még most is a vágóhid elhelyezése miatti érdekeltséget látja az indítványban, a többi 9 bizottsági tag pedig azt mondta, hogy nem érdemes szavazni ott, Abból tehát, hogy

a mélyből a gyermek fuldoklása. Miklós szó nélkül kötötte derekára a kötelet. Három ember tartotta s lebecsátkozott. Igazán veszélyes vállalat volt. A többiek is azért nem mertek vállalkozni, mert a kötelet nem tartották elég erősnek. Miklós a jó istenben bízott. Nem is szegyenült meg. A fuldokló gyereket felhozta. Aztán, mivel már sok vizet lenyelt s elájult, fejjel fordította lefelé. Ömlött a víz szájából. Megmentette az életnek. A szegény gyerek mikor megtudta, hogy a tiszteletes ur mentette meg, apjával együtt kezeit, lábait akarta csókolni. Alig tudott megmenekülni Miklós a hálálkodás elől.

Anyja pedig, a mint a gyermeket kezénél fogva vezette haza így szólt hozzá:

— Fiu! — nem látod-e az Isten büntető kezét! Akkor is mondtam, ne hallgass apádra.

— De ha nem teszem, — sirdogált a gyerek — agyonra ver!

— Azt a jó tiszteletest Isten küldte hozzánk, — suttogta magában az örvendő anya, — és mi mégsem javulunk meg. Ez is egy ujjmutatás.

Miklós pedig s a jó tett nemes öntudatával ment haza. Klárika már tudta, hogy megint minő hőstettet hajtott végez. Hálásan, de mindamellet szomorúan tekintett rá.

— Magokat valami baj érte, Klárika — szólott Miklós, miért titkolóznak előttem? Eszravettem én azt, hiába titkoljátok.

— Apám fekszik, láza van, — jegyezte meg Klárika, — én az egészből nem értek semmit, azt mondhatom.

— Nézze csak, — mutatott az országut felé Miklós, — látja azt a porfelleget, aligha vendégek nem jönnek hozzánk. A napokban ugys az esperes urat váróm. Meglehet, pár nappal előbb érkezik.

(Folyt. köv.)

ott csak egy szavazatot kapott az indítvány, helytelen volna azt következtetni, mit ugy látszik a másik „Hatvanutczai“ is következett, hogy az el fog esni.

És ezt nem akarom hinni, hanem okvetlen várok annyit hogy a terv és költség ki- számítás részleteinek átvizsgálására bizottság fog kiküldetni oly czéliből, hogy ez mondja ki azt, ha vajjon elég-e 100.000 frt az egyedül szasvasmarha levágásokra berendezendő vágóhidra és azt, hogy e bizottság elé utalással s ennek munkálataival 90 bizottsági tagnak aggdóalma, érdeklődése méltányoltatik. Eonnyit azok megérdemelnék s meg is várnak.

Hatvanutczai.

M o r s á k.

Nagylelkű ellenék. — Bomladoszó fegyverbarátság. — A jó öreg Wenzel. — Legalább jól. — Ki a jogász? — Sahnáme-nacháme. — Bakús logika.

Nagy lelkű emberek ezek az ellenékű urak. Most, hogy Kállay Béni expositójában eszetelte Bosznia s Hercegovina virágzó állapotát, büszke öntudattal hivatkozva arra, hogy befektetések ott nem veszték kárba, s hogy a Balkán félsziget jócska területét megmentették az európai kultúra számára — most az a bajuk, hogy Bosznia minak a miénk, Nekik nem kell. Mit nekik Hecuba. Adjuk oda akinek tetszik. Igazán okos kombináció. Azért vesztettünk rá anynyi vért és pénzt, hogy most mikor rendbe hoztuk, nagylelkűen lemondjunk róla.

Igazán idealisták ezek az urak, s Morus Tamás szelleme jár köztük kisérteni.

A szövetséges ellenékűeknek kezd ter- hűkre lenni a szövetségi kapos. A miskolci függetlenségiek az Egyetértés tegnapi számban polemizálva a Pesti Naplóval, azt írják, hogy a „nemzeti“-ek lapjánál a politikai eszméket is csak dogmáknak tekintik, amelyek csak anyiban esnek anathéma alá, ameyiben a „nemzeti“-ek véleményével quadrálnak.

Pedig hát fordítva áll a dolog. Az igazi nemzeti dogmákat tekintik olyan eszméknek, melyekkel a választásokig kacérkodva, párt- hiveket tudnak majd fogni.

Szegény öreg Wenzel. Vele is egyike dőlt ki azoknak a lelkes, jó patriarhális alakoknak, akik közül alig látunk máig manap egyet-kettőt. Felváltják őket a mai unalmas, fásult kedélyű, száraz emberek, akik különben jobban is beleillenek ebbe a mai fanyar világba.

Nekik szegény öregeknek az volt az életelvük, hogy az élet minden viszonyában, minden érintkezésben, minden munkálkodásban kedélyük jóságával, szerető szívükkel tegyék kellemessé, elviselhetővé, a mindennapi élet szibaszto fátadalmait, a kenyérkeresést, a tanulást, a tanítást.

A maiak? Kész vén embernek születve, jól esik ha kedélyükből egy-egy ezet-csappet belecsoppenthetnek mindenkiébe, akivel csak érintkeznek, minden dologba, amit csak végeznek.

Jobb volt neked jó öreg elmenni innen, nem a te világod volt már ez a világ.

A jogászi sokszor kifogtak a jó öreg tanáron. Azaz, hogy nem lehetett ő rajta kifogni, olyan bonhomióval, s olyan kedélyes arccal fogadott mindent, amiről, pedig azt hitték, hogy bosszantani fogja.

Azaz, hogy hittük, mert jó magam is azok közt voltam, akik mint afféle első éves golyók, hangos énekkel fogadtuk mikor egyszer bejött a tanterembe.

Zugott a der Wenzel kommt, der Wenzel kommt, der Wenzel ist son da — ő pedig ott állt az ajtóban, s csendes mosolygással szólt oda nekünk:

— Fiuk, legalább jól énekeljétek!

Hanem egyszer mégis megharagították. Valamelyik alapvizsgán történt. A vizsgázó ur annyira tökéletlenül üttött, hogy kihozta az öreget sodrából, s felpattant:

— Hogy beszélhet valaki ilyen butaságot!

— Kérem tessék figyelembe venni, hogy jogász vagyok.

— Jogász? Tökész, tökfikló, nem jogász. A jogász én vagyok. Nagy s-ó ez fiacs- kám, tette azután hoz á engesztelőleg.

Milán exkirályt a persa sah kinevezte tábornagyának. Kérdés elmege e Perziába, vagy csak Párisba küldöt magának illeték fejében egy szép Sahnáme nacháméval.

Egy aranyos kis bakfissal hozott össze s sors aminap egy négyes előtt. Sétálgatunk a teremben fel s alá, egyszerre csak odamutat egy fiatal emberre, aki ott ült a terem sarkában.

— Látja azt ott?

— Látom,

— Hát az előbbi táncban ugy hányta a lábát az a haszontalan, hogy engem meg- rugott. Most ugy fáj.

— Ejnye, ejnye, és maga mit szölt hozzá.

— Szólni nem szóltam, de vissza- rugtam.

Julius.

Helyi hírek.

A holnapi városi közgyűlésre számos olyan tárgy van kitűzve, amelyek széleskörű érdeklődést keltenek a bizottsági tag urak között. Népes közgyűlésre és élénk vitára van tehát kilátás. — A kereskedelmi akadémia építésére megszavazott 40000 frt. kiutalványozása és a reáliskolai telekszerzésre vonatkozó belügyminiszeri leirat — miután befejezett tényekkel áll szemben a közgyűlés — valószínűleg gyorsan fog elintéztetni nyerni. De már a vágóhíd kérdésénél — dacára, hogy az ellenfelek három hét óta temérdek tintát és papírost elfogyasztottak érveik kiemelésére — heves szóharca törhet ki, a valószínűleg utolsó küzdelemben a győzelemért. — A közigazgatási bizottság és az igazoló választmány újra alakítása is nagy érdeklődés mellett fog lefoyni. — Nem hisszük, hogy ellenzői akadnának annak a fontos szükség parancsolta javaslatnak, hogy a községi adót pótló milliós alap jelzőlogilag elhelyezett tőkéi után az eddigi 8% kamat helyett 6% szedessék, mivel a pénz olesóvá levése következtében a kintlévő tőkéket egymás után fizetik vissza; takarékpénztárban pedig ezek a tőkék csak 4-4 és 1/2% -ot jövedelmeznek. A tárgysorozat végén van a millenniumra vonatkozó indítvány. Galgóczy Károly pest-megyei tb. főjegyzőnek. Ha jól emléksünk, az indítványnak az a célja, hogy kéressék fel a kormány a honfoglalás megünnepléséről idejében való gondolkodásra; ezen indítvány, amelyben javaslatok is vannak az ünnepelésre vonatkozólag, pártos végett küldetett meg az összes törvényhatóságoknak. Mi a tanács határozati javaslata e tárgyban? Nem tudjuk. Talán, mivel a kormány azóta kezébe vette az ügyet és az ünnepélyek központja: a nemzeti kiállítás ügyében már törvényi javaslatot is terjesztett a képviselőház elé, azt javasolja a tanács, hogy az indítvány egyszerűen vétessék tudomásul. Talán ez lesz a javaslat, hogy a honfoglalásnak Debreczen város által is méltán megünneplésére szükséges előkészületek megteremtésével, illetve egyelőre javaslat készítésével a tanács vagy egy küldöttség bizassék meg. Mi a magunk részéről ez utóbbit ohajtunk. Mert tekintve az ügy nagy fontosságát, és az ünnep közlekedését, szükségesnek tartjuk 1-szer is, hogy Debreczen város kimondja, miszerint a maga részéről is fenyesen akarja megünnepelni és valami maradandó becsű nagy alkotással megörökíteni a honfoglalás ezredik évfordulóját, 2-szer, hogy idejében gondoskodjunk az ünnepélyről, mivel annak nagyszabásúnak kell lennie, illetőleg a millenniumat megörökítő emléki intézménynek vagy műnek kell hangyszabásúnak, monumentálisnak lenni, ehhez pedig pénz kell, olyan összeg, amennyit csak honszerelmünk és nemzeti büszkeségünk ilyen, a világtörténelemben csak nem páratlanul álló epochalis esemény megünneplésére fölmagasztosult szent lelkesedésében áldozni tud.

— **Jogász táncestély.** A debreczeni jogakadémia ifjúság ez idén nem bált rendez, mint máskor szokta hanem ahelyett két táncmulatságot. Szóval a név változik, de a fogalom marad, a mi volt: jogászmulatság. S ezért a fogalért azt hisszük Debreczen szépele ez idén is csak ugy rajongani fognak, mint máskor, s alig fogják vární ezt az előreláthatólag élite két táncmulatságot. A jogászok tegnap határozták el, hogy az idén bált nem rendeznek, hanem ahelyett két táncestélyt, az egyiket Deczemberben s a másikat Mártiusban. E táncestélyek közül az első rendezésére megválasztották a bizottságot is s helyül az kArany Bika" dísztermet s idejűl Deczember 12-ét tűzték ki. A rendező bizottság tagjai: Bacsó Dezső, Bernáth Kálmán, Czieleszky Vilmos, ifj. Horthy Gyula, Klobuszky László, Kovács József, Kun Béla, Lengyel Kálmán, Lenchécs István, Matolcsy Sándor, Péchy Géza, Puky Enere, Serly Sándor, Szikszay Gyula, Szűcs Géza, Tóby Elek, Ujfaluzy Dezső, Uzonyi Géza. A meghívók a napokban szét fognak küldetni.

— **A zenede háza.** A debreczeni zenede tudvalóvóleg a jövő évben házat fog építtetni saját céljaira Nagy-Csapó és Vár-utca sarkán. — Sesszina Lajos zenedei elnök és Simonffy Emil zenedei igazgató urak ma a városi hatóságnál lépéseket tettek, hogy a megvásárolt telek szabályozási vonalának kitézésénél a tulajdonos zenedei érdekeit lehetőleg méltányolani sziveskedjék; általában kérték a hatóság jóakaratu támogatását a tetemes költségre kerülő közhasznu vállalathoz.

— **A nyári szinkör.** Volt már szó lapunkban Leszkay szinzigazgatónak a nagyerdőre tervezett nyári szinkör építése ügyében beadott kérvényéről. — A városi tanács kedvezően van hangolva az ügy érdekében s maga is melegen, osztja a szinzigazgató ohaját. — Ezt igazolja a kérvényre hozott 9815/891. sz. a végzése is, amelynek tartalma a következő: Minthogy a nyári szinkör építését a tanács elvben már korábban még a

Valentin idejében elfogadta és 2142/890 sz. határozatával részletes terv és költségvetés alapjául szolgáló építési program készítése iránt oly módon intézkedett, hogy erre küldöttséget alakított: ezuttal ugyanezen, néhány új taggal kiegészített küldöttséget felkéri kiadva neki a Leszkay folyomódványát, — hogy a nyári szinkör építésére vonatkozólag f. évi deczember végéig okvetlenül jelentést tegyen. — E bizottság tagjai Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnökele alatt: Vértessy István főjegyző, Kovács Sándor főjegyző, Szabó József főszámvevő, Balogh Mihály főmérnök, Boczkó Sámuel r. főkapitány, Sthál Géza v. mérnök, továbbá Csanak József, Nemes Kálmán, Sesszina Lajos, Komlóssy Arthur, Komlóssy Dezső. Tóth István építész és Leszkay András. — A szinzigazgató tájékoztatás végett a bizottság rendelkezésére bocsátotta Halmay Andor aradi építész által az 1885-dik évi orsz. kiállításra tervezett nyári szinkör tervrajzát. Csak hogy Leszkay még onnét is tágasabb arenát ohajt a Nagyerdőre építtetni, legalább is 2400 méter befogadására és kevesebb architekturai díszítésekkel, hogy mindamellett is lehetőleg kevésbe kerüljön az építése.

— **Két interpellációt** jelentett be Márk Endre bizottsági tag, a holnapi közgyűlésre — Az egyikben a szegényügy rendezését, a házankénti koldulás megszüntetését sürgeti meg, amelyre vonatkozólag ugyancsak az ő interpellációjára 1887 ben az az ígéret tétetett, hogy félév alatt javaslat alakjában a t. ház asztalára kerülj az az évek óta húzódo ügy. — másik interpellációt pedig a városi kör kernenze felügyelete tárgyában jelentette be.

— **Jubiláris isteni tiszteletok.** Vasárnap — amint már írtuk — Magyarország valamennyi templomában hálaadó isteni tiszteletok tartanak a protestans egyházak szabadságát biztosító 1791. 26. t. cz. emlékére. — Deczemberben ezen ünnepélyes alkalommal predikálni fognak a nagytemplomban Kiss Albert, a kistemplomban Némethy Lajos, a czepléde-utcai templomban Könyves Tóth Kálmán, az ispotály templomban pedig Dicsőfi József. Ez a vasárnap egyébként is ünnep, advent első vasárnapja, a melyen régi szokás szerint urvasorát is osztanak.

— **Találtak a színházban egy zsebkezdőt és két legyezőt.** Igazolt tulajdonosaik a jobb oldali jegyszövedőnél vehetik át.

— **Weinberger Mihály** uszora-pürében a kir. tábla ma Széll Farkas tanácselnök elnökele alatt folytatta a tárgyalást. Oly nagy az uszoraszkodás lajstroma, hogy a tábla azok felolvassát még ma sem végezhette be. Másodrendű vádlottra, Szomrák Lászlóra, a ki a vizsgálati iratokat a vizsgáló bírótól ellopta, ma még nem került a sor. Weinberger Mihály működését legjobban jellemzi az egyik ítélet, mely azt mondja, hogy 600 frt. kölcsön után 1700 frt. kamatot fizettek neki és így 1100 frt. mint jogtalanul szerzett vagyron, sértetteknek visszatéendő volt. Weinbergeret a saját jegyzeti árulták el, melyeken a kamatokat matematikai művelettel kiszámította.

— **Elragadt lovak.** Tegnap Bernáth István hosszupályii birtokos négyes fogata a Kisvárad-utczán valamitől megijedt és neki szaladt az ipar-és kereskedelmi bank épületének. A szekeren ült a kocsis és a birtokos fia. A fiu olyan szerenésesen esett le a sze kéről, hogy semmi baja sem történt, a kocsis pedig leugrott és neki sem esett baja. A szekér összezuđódott és az egyik ló összezuza magát. A neki vadult lovakat a Tegledi-fürdőnél sikerült elfogni.

— **Az alsó-szabolcsi füzai armentesítő társulat** létekedéit érintő nagyfontosságú ügyben tart ma d. u. rendkívüli közgyűlést, amelyen Debreczen városat Vértessy István főjegyző és Kovács Sándor t. főjegyzés képviselik. A közgyűlésről holnap tudósítunk.

— **Szerelmes asztalos legény.** Kovács János h. sámsoni asztaloslegény ügyét, melyről hétfői számunkban már bővebben írtunk a budapesti kir. törvényszék tegnap tárgyalta le s a bizonyítási eljárás befejeztével dr. Okolicsányi Géza védő meghallgatása után bűnösnek mondotta ki Kovácsot a gondatlan-ságból okozott emberölés büntetésben s ezért őt 1 és 1/2 évi fegyházbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen vádolt és védője, valamit a kir. ügyész is felebbeztet.

— **Fenyegette az anyát.** Szöke Ferenc csavargó már többször vesélyesen fenyegette az anyát. Az apa tegnap éjjel a rendőrséghez fordult s az ő kérelmére a fiut lezárták és a törvény elé fogják állítani.

— **Az önnálló tornacsarnok** építési költségeire újabbán adakoztak: Szabó Kálmán ur 50 frt, Szabó Miklós ur 50 frt, Szabó Sándor ur 50 frt, Riekl Géza ur 25 frt, Fábri-czins Géza ur 25 frt, Zádor Lajos ur 25 frt, Györfly Aladár ur 25 frt, Balog Mihály főmérnök ur 10 frt, N. N. 10 frt, Nánassy Lajos ur 5 frt, Pongrácz Géza ur 5 frt, Stern József és testvérei urak 5 frt, Dr. Fáy Márk ur 5 frt, Reisman Mór ur 5 frt, Kaszás József ur B.-Uj-városról 2 frt, Tóth Lajos ur 2 frt, Kupfer József ur 2 frt. Midőn ezen adományokért egytelünk nevében hálas köszönetemet nyilvánítottam, egyszersmind köztudomásra hozom, hogy ezen összegakat a már eddig gyűjtött összeggel együtt az ipartestület és hiteltintézet pénztárába helyeztem el gyümölcsözötés végett. Deczember, 1891 november 26. Nagy Ferenc egyleti elnök.

— **A néppészirásra** jelentkezők névsorát ma mutatta be a tanácsnak Körner Adol

tanácsnok. — A tanács megállapította, kik alkalmaztassanak népszámláló ügynökökül — Ezeket az előadó tanácsnok vasárnap összehívja és megadja nekik a szükséges utasításokat. A csoport k elosztása már e héten megtörténik, akkor a közönség tájékoztatása végett közöljük a számláló ügynökök névsorát. — Hasonlóképen közölni fogjuk a bejelentési hivatal belsejvezetőit és ügykezeléséről, valamint a bejelentési kötelezettségről alkotott, immár jogérvényre emelkedett két szabályrendeletet is, amelyekben minden tudnivalót megtalál a közönség.

— **A ref. iskolaszék ülése.** A ref. egyháza iskolaszéke tegnap délután látogatott ülést tartott Némethy Lajos lelkész elnökele alatt. Az elnök bejelentette, hogy az 1891-92. tanév elején tanszerek beszerzésére 250 frtot fordított az egyház a tanszerek; leltár mellett kiosztottak az iskolák között. Iskola mulasztások bírság pénzeiből 50 frtért pedig kézi tanácsnokok vásároltattak, amelyek szegény tanulóknak között osztattak ki. Bejelentette továbbá az elnök, hogy az olyan nagyon szép reményekre joga-ító Madarassy Kamilla ispotályi tanítónő mindjárt az iskolai év elején, ugy hogy csak pár napig működhetett, beteg lett és meghalt. — Temelési költségeire 50 frtot utalványozott az elnökség. Helyét ideiglenesen Herceg Etika tölti be atyjának felügyelete és felelőssége alatt. A pályázatot ezen állomásra jövő tavasszal hirdetik meg. Tárgyalás alá vétett a 40 tagu tanító testület kérvénye az iránt, hogy 1000 kötetet meghaladó könyvtára és tanácskozásai számára az egyház alkalmazatos helyiséget adjon. — Az iskolaszék méltányolva a kérelmet, indítványozni fogja a presbiteriumnak, hogy új építkezés alkalmával a tanító testület említett czéljaira kellő helyiségről gondoskodjék; addig is az egyháztanács gyűléstermet engedje át. Végül különböző személyi kérvények intéztették el.

CSARNOK.

A képrombolás oka.

Történelmi reflexiók.

Láncz-Hornyák Viktortól.

„Urunk születése után 741—747-ben IV. Leo bizanczi császár azt tapasztalá, hogy a képek tiszteletét annyira vitték a szentképekkel kereskedő szerzetesek, miszerint azt tovább tűrni nem lehetett. Ennél fogva rendeletet adott ki, hogy a templomi szent képek összeromboltassanak, a falstémények bemazoltsanak, hogy ezzel a babonáságnak vége vessék.”

Igy a történelem, mely nem szeret a hagyományokra támaszkodni és eléggé kerül — ha nagy vonásokban rajzol — minden frívolt és pikánsat. Így pl. IV. Leo nagybátyját Konstantint minden ha csupán görög nevével említi (Kopronymos) mert ez annyit jelent, hogy midőn született a — pályában történt valami.

Igy a történelem a képrombolás okát is magas czélokban: a babonáság eltörlésében keresi, mint tette azt a reformátusok vallása. Pedig ez nem ugy volt; egykori hagyományok nem így örítették meg azt.

IV. Leo keleti császár nem volt valami nagy szál legény, sőt vékony dongájúnak is lehetne őt nevezni. És mégis öül vette Irénét, a világ egyik legszenvedélyesebb nőjét. Iréne szép volt, mint az Isten anygala, és megmondja rá a történelem, de megmondhatná a császár valamennyi — testörtisztje is, kik közül talán egy sem volt, ki ne dicsekedhetnék vala a kegyével.

A „szászorszép” császár jelenleg Hadrianus testörkapitányt tüntette ki. Ki mert volna szólni erről a viszonyról, midőn tudta, hogy Iréne mind hatalmas és a benne vakon bíró császár ugysem hinne senkinek?

A bizanczi császári palota az akkori építészet remeke volt, mely remekeséget még nagyban emelték a gyönyörű freskók és remek festmények. A császárné szobáiba még az udvari dámákknk sem volt szabad hívás nélkül belépni és csupán a császár volt az, a ki bejelentés nélkül beléphetett.

Iréne ez időben éppen a császár dolgába avatkozott, a menyiben Niceába zsinatot hívott össze. A császár éppen most értesült arról és felháborodva rohant szeretett nejéhez, hogy szemrehányást tegyen neki.

Azt talán senki sem tudta a császárnén kívül, hogy a belső szobáját megelőző harmadik szoba küszöbén olyan diónisios-fül szerű üreg volt s ha valaki arra lépett, a császárné ágya mellett egy vékony hártya nagyot dobbant. Szerelmes asszonyoknak szükségük van ilyen meglepetés elleni intézkedésekre.

A hártya most még nagyobb dobbant a haragos császár közelédtére s a dobbanás után hirtelen mozgás, csapódás hallatszott — de egy perc múlva a császárné nyugodtan ült, gyönyörű fejt szép karjára hajtva. Az értatlanság mintaképének lehetett volna nézni.

A császár egy főemberének kíséretében toppant be nagy haraggal. De a miut meglátta a gyönyörű nőt, azonnal elpárolgott a harag. Szemrehányólag mondá:

— Iréne! Mért avatod te magad államügyekbe, midőn téged szeretni és csupán szeretni alkotott az ég?

Iréne felemelkedett, arczán megdicsőítő glóriával és tartott egy gyönyörű beszédet,

melyben kiemelte, hogy az Ur szent vallását mennyire megtámadták az eretnekek és hogy a nének is kötelessége a vallás érdekében fellépni.

Ennek a védbeszédnek roppant hatásos lett a vége, anennyiben egy, az Isten embert ábrázoló gyönyörű nagy-kép felnyilt s a támadt nyilván kibukott a — testörkapitány és faldokolva ezt kiáltá:

— A mol yok!

S azzal élettelenül rogyott a márvány padlatra.

A képfelnyílás három szemtauja megkövülten állott. Leghamarabb a császár, a féltékeny császár mozdult meg, a menyiben vérben forgó szemekkel rohant az élettelenül heverő testörkapitányhoz és oldal fegyverét többször belemerté. Aztán neki állott az Isten-ember képének, azt örülten szurta, vágta, hasgatta.

Erre előtűnt egy üreg a maga teljességében, hátul egy ajtóval, melyet egy a magasban levő závar nyitott volna ki, ha a zsinórja nem hevert volna a földön.

Erthető volt minden. A testörkapitány ezen a képen át szokott eltűnni. Csak hogy most nem tudott kimeni az ellenkező ajtón, mert a mol yok elrágta felül a zsinórt s az a kezében maradt. Ott állt az üregben, a mig levegője volt, de aztán, hogy elfogyott, nem tudott békén megfuladni császár nője, kedveseért. Az öfufantatási ösztön a megfuladás előtt kivitte őt a férj, a császár elé.

Leót örültégi roham fogta el. A kép összerombolása után ráhant Iréne, hogy őt is a testörkapitány, és a kép után küldje. Itt azonban faldokolni kezdett és ajultan esett föembe. e karjaiba, mielőtt a bűnös nőt meg birta volna ölni.

Egy másik szobában a császár magához tért és dübölt tajtékozva orditozá:

— A tüzre, a tüzre minden képpel, minden szent képpel, valamennyi csak van a világon! Halálnak halálával haljon az, ki nem lesz képromboló!

— De uram! térj magadhoz! suttogá a főember. Hát a világ szájára akarod adni gyalázatot?

— Igazad van! börgé a császár. A képek mindenütt romboltassanak össze, mert . . . mert . . . a habonaszat visszaél vele s a képeket Isten gyanánt imádják!

Ezzel belső szobáiba vitték, a hol estére a roppant felindulás megölte. A nagy látkörü történelem ezzel a rövid mondattal végez vele:

„IV. Leo fiatal ön véletlen halállal mulván ki” . . .

Pedig jó lett volna kiszállítani az árnyékvilágból azt a bűnös asszonyt, mert akkor később nem öli meg a saját gyermekét, nem gyújtja lángra az egész keleti császárságot, mig végre 803-ban egy palota-foradalem megbuktatta őt.

A képrombolás pedig folyt tovább, mert „a babona a képekkel visszaélt.”

Vegyes hírek.

* **Lebukott a vonatról.** Keller Mátyásné Csabáról négy éves leánykájával és egy pályában levő gyermekével. Orosházára utazott. A mint a vonat Csorvásról elindult, a négy éves leányka a coupé ajtajához támaszkodott és kinezett, az ajtó felnyilt és a gyermek lebukott a rotogó vonatról. Az utasok és az anya kiabálására sikerült figyelmessé tenni a vonatvezetőt, ki aztán visszaindította a vonatot, a gyermek fölkeresésére. Nagy volt az öröm, midőn a kis leányt a sinek melletti árok szélén ülve találták, amint a kezében volt körtéből jóízűen falatozott. Semmi baja sem történt.

* **10000 frt helyett — 0.** Nagyvárad filloxera átok-verte hegyei új osztályozás alá kerülnek; a nektártelti szőlő helyett lesz sárga, sovány legelő belőük, ahol egy egy sárga jóság fölnevelkedik. A tárgyaltozás nagy munkáját a városi adóhivatal most hajtja végre, s ugy állott a dolog, hogy a 10 000 frtra rugó állami adó az új művelési ágba sorozás folytán lepad 480 frtra . . . Ha ugyan még annyi adó is fog járni utánna. Mert ugy írja egyik városi újság hogy a régi szőlőbirtokokat mind parlagnak fogják tekinteni, azután pedig nem jár semmi. A 10,000 frt 0-ra apadt, megette a filloxera.

Főszerkesztő és kiadó laptulajdonos:

Vértési Arnold.

Felölös szerkesztő: Vértési Gyula.

Tenyész baromfi.

A kir. gazdasági tanintézet tenyésztésben alább felsorolt tiszta véri, változatos és kitünően fejlődött tyuk-félék tenyésztőknek eladó.

Plymouth szép kendermagos fajtából egy törzs (1 kakas 2 tyuk) 9 frt. Egy db. külön kakas 4 frt.

Brahma fajtából (világos) 1 törzs 10 frt. egy db. külön kakas 4 frt 50 kr.

A gazdaságban megtekinthetők s levelben is megrendelhetők az igazgatóság-nál. Vidékre csomagolás 50 kr.

Nyilt-tér*)

Báli selyemszöveteket 60 krtól
6 frt 35 krig méterenkint (300 különböző
szín és mintával) árusít ruha- vagy vég
számra Henneberg G. (csász. és kir.
udvari szállító) Zürich. Szétküldés vám
és portómentesen. Minták kívánatra azon-
nal. Levelekre Svájcba 10 kros bélyeg
ragasztandó. (3)

Dr Müller főtörsz orvos

Defecskendései és piluái

orvosi előírás szerint készítve és orvosok által mint legjobb sikerű és kipróbált szernek ajánlva minden (katarrhus, kifolyás) gonorrhoe, kitűnő és gyors eredményyel. Idült bajoknál és annak következményeinél is. Hatás gyakran már néhány nap alatt. Ara I. sz. ujon keletkezett bajokhoz 1 frt. 60 kr. Pontos orvosi utasítással a II. sz. ára idült bajokhoz 2 frt 25 kr. postán 25 krral több csomagolásért. Egyedüli főraktár és készítési raktár: St. Georgs-Apotheke, Wien, V. Wimmergasse Nr. 33, hova a levéleli megrendelések is intézendők.

Egy budapesti nagy tűzlet megvétele
által és du-san felszerelt nagyraktárunknak leltár előtti megkissébbítése czéljából

Butorszövet, szőnyeg, függöny,

ágy és asztalterítő
vászon és asztalnemű
valamint

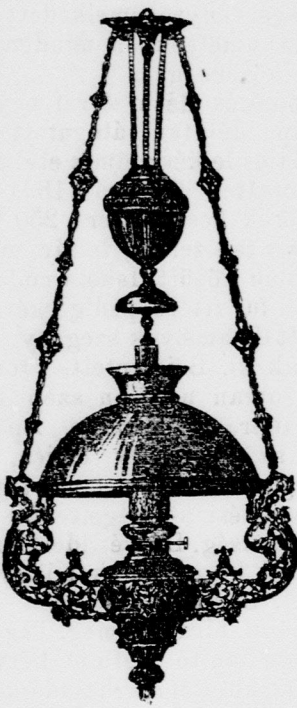
női ruhaszöveteket
tetemesen leszállított áron
ajánlunk.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

DEBRECZEN, Kis-templom bazár.

Kaszanyitzky Endre

előbb
Kuhinka István K.
üveg, porcellán, lámpa és háztartás cik-
kek raktára
DEBRECZENBEN

ajánlja pontos ki-
szolgálat és gyári
árak mellett az
őszi és téli időnyre
ujjonnan érkezett
és nagyválasz ék-
kal berendezett
DITMAR-
és
Brünner-féle
legjobbnak elős-
mert gyártmányu
salon, függő

asztali
petroleum lámpái
s mind-ah ozzátar-
tozó cikkek nagy
raktárát.

Tisztelettel

Kaszanyitzky Endre

Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve.

Jutányos, szabott áron

Szabó Lajos fiai

Divatos női ruhaszövetek

kasán, flanel, moldon.

legujabb ruhadiszek,

fekete divatkelmek,

szines és fekete selymek,

mosó velezek.

Téli Himalaya kendők.

Selyem és haraszt kendők.

Gyermekek TRICOT öltönyök

Normal gyapju és pamut alsó-ingek,

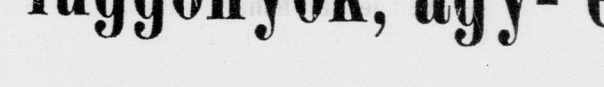
ujjasok s nadrágok

téli harisnyák, kesztyük.

Az idén szép raktárt tartunk.

Brassói posztókban,

takarók és lópokrócokban.

SZŐNYEGEK,

függönyök, ágy- és asztal-terítők

nagy választékban

SZABÓ LAJOS FIAI czégnél.

A Debreceni Ellenőr könyvkötészetében

SZÉCHENYI-UTCZA.

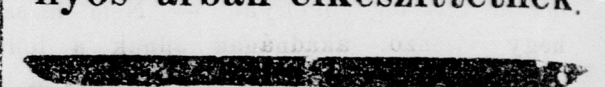
Mindenféle dízsos és egyszerű

könyvkötői

munkák

gyorsan, pontosan és jutá-

nyos árban elkészítettnek.

A sexta-kert

második járásában elől

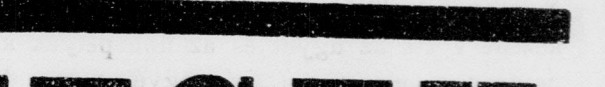
3 nyilas

gyümölcsfás szőlő,

egészben vagy fele részben

ELADÓ.

Értekezhetni felőle Péterfia 823. sz.
háznál.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legujabb és legdivatosabb betükkal gazdagon felszerelt

s három gyorsajtóval berendezett

LEGNAGYOB B KÖNYVNYOMDA

Debreczenben, Széchenyi-utca Simon-ház,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, dízsos kiállítására.

községi és gyámi rovatos izek, hivatalos nyomtatványok

minden alakban.

Ügyvédi és kereskedelmi nyomtatványok falragaszok, körlevelek.

GYÁSZJELENTÉSEK, LEVÉLFEJEK és LEVÉLBORITÉKOK,

Bái meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Debreczen Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában 1891. Széchenyi-utca SIMON-ház.